

04.02.2016

Finanssivalvonta
PL 103
00101 Helsinki

kirjaamo@finanssivalvonta.fi

Viite Lausuntopyyntö FIVA 12/01.00/2015

LAUSUNTO FINANSSIVALVONNAN MÄÄRÄYS- JA OHJELUONNOKSISTA KOSKIEN LAKISÄÄTEISTÄ TOIMINTAA HARJOITTAVIEN ELÄKELAITOSTEN VAKAVARAISUUSRAJAN LASKEMISTA JA SIOJITUSTEN HAJAUTTAMISTA SEKÄ ERÄITÄ MUITA MUUTOKSIA

Laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta (315/2015, *vakavaraisuuslaki*) tulee voimaan 1.1.2017. Laki muuttaa nykyisiä eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskentaa sekä sijoitusten hajauttamista ja vastuuvelan kattamista koskevia säännöksiä. Laissa säädetään Finanssivalvonnalle useita määräyksenantovaltuuksia.

Muutoksista johtuen Finanssivalvonta uudistaa lakisäätteistä toimintaa harjoitettavia eläkelaitoksia koskevia määräyksiä ja ohjeita sekä tiedonkeruulomakkeita, jotta Finanssivalvonnalle laissa asetetut valvontatehtävät tulevat mahdollisimman kattavasti ja tehokkaasti hoidetuiksi, ja jotta Finanssivalvonta saa mahdollisimman kattavasti valvonnassaan tarvitsemansa tiedot.

Vuoden 2017 alusta tulee voimaan myös muita muutoksia. Rekisteröity lisäeläkejärjestelmä (TEL-L) lakkautetaan sekä eläkeuudistus tulee voimaan. Näistä aiheutuvat muutokset on myös sisällytetty lausuntopyynnöllä olevaan määräys- ja ohjekokoelman luonnokseen. Kuten Finanssivalvonta toteaa, sosiaali- ja terveysministeriön ns. tilinpäätösasetuksiin (614/2008, 1336/2002, 6/2007) ei ole vielä tehty edellä mainituista uudistuksista johtuvia muutoksia. Muutokset asetettiin toteutetaan eläkeuudistuskäytännön tultua vahvistetuiksi.

Ministeriö pitää tärkeänä, että vakavaraisuusuudistuksesta sekä muista muutoksista johtuvat muutokset on annettu lausunnoille hyvissä ajoin ennen kyseisten lakien voimaantuloa. Muutokset sisältävät sekä uusia säännöksiä erityisesti vakavaraisuuden osalta, että vanhojen säännösten merkittävää mutta pääosin teknistä läpikäyntiä. Vanhaa sääntelyä on myös merkittävässä määrin kumottu. Ministeriö keskittyy lausunnossa erityisesti uuteen sääntelyyn.

Määräys ja ohje xx/2016 (Lakisäätteistä eläkevakuutusta harjoittavien eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskeminen ja sijoitusten hajauttaminen)

Yleisenä huomiona todettakoon, että selkeyden vuoksi olisi hyvä käyttää samoja termejä kuin vakavaraisuuslaissa. Täten esimerkiksi termi 'stressi' tulisi korvata termillä 'tappio-olettama'.

- Kohta 4.2 (2): Koska vakuutena on yksittäinen sijoitus, tulisi vakuutena olevaan sijoitukseen kohdistuva tappio-olettama olla suurempi kuin kyseiselle riskiluokalle annettu tappio-olettama. Estimoinnissa tappio-olettama oli 1,5-kertainen riskiluokan tappio-olettamaan.
- Kohta 5.1 (3): Linkki ei toimi. Internetistä löytyvässä ISI:n listauksessa Romania oli merkitty kehittyväksi maaksi, mutta toisaalta se on ETA-valtio. Tämä on ristiriidassa vakavaraisuuslain kanssa. Olisi hyvä täsmentää, tarkoitetaanko kehittyvien valtioiden listauksella jonakin tiettyä ajankohtana voimassa ollutta listausta vai tuleeko ottaa huomioon kulloinkin voimassa oleva luettelo.
- Kohta 7.1: Yhtenäisen soveltamisen kannalta olisi hyvä sisällyttää määräyksiin hedge-rahastojen käsittely ja niistä tulevien hyödykealtistumien jakaminen alaluokkiin.
- Kohta 8.1 (3): Ensimmäisen lauseen sanamuoto "...ei ole kohtuullisin toimenpitein..." ei vastaa vakavaraisuuslakia. Vakavaraisuuslain 18 §:n 1 momentin mukaan välillinen sijoitus voidaan käsitellä yhtenä kokonaisuutena tai jakaa useampaan osakokonaisuuteen, jos menettely antaa oikean kuvan sijoitukseen liittyvistä riskeistä.
- Kohta 9.2 (10): Vaikka myytyihin optioihin sisältyy merkittävä riskien aliarvioimisen vaara delta-menetelmällä, sanamuoto on melko rajoittava. Esimerkiksi myydyin option tappioriskiä voi rajoittaa toisella johdannaisso-pimuksella. Lisäksi jää epäselväksi suhde luonnoksen kohtaan 9.1 (5), jonka parempi sijoituspaikka voisi olla luvussa 9.2.
- Kohta 9.2 (13): Jää epäselväksi, koskeeko tämä kohta vain delta-menetelmää.
- Kohta 10.1 (4): Turvaavuustaso on määritelty lain perusteluissa. Tässä voisi viitata samaan turvaavuustasoon, jolla valtioneuvoston asetuksen 447/2015 liitteessä 1 olevat vakiot on laskettu.

Muita huomioita

- Vakavaraisuusuudistukseen liittyviltä Excel-tiedonkeruulomakkeilta puuttuu johdannaisten deltavasta-arvo (esim. VS01).
- Lausuntopyyntöön sisältyvä määräys- ja ohjekokoelma Dnro 9/101/2011 ei ole kyseisen määräys- ja ohjekokoelman 15.12.2014 päivitetty versio. Esimerkiksi kohdat 4.2-4.8 on kumottu määräyksillä ja ohjeilla 7/2014 koskien henki- ja vahinkovakuutusyhtiön johtoa ja hallintojärjestelmää.
- Lausunnolla olevassa määräys- ja ohjekokoelmaluonnoksessa koskien työkyvyttömyysriskin hallintaa muutetaan määräystä ja ohjetta 14/2012 osin samasta kohtaa kuin tässä lausuttavana olevassa muutosluonnoksessa. Esimerkiksi kohdan 16.1.3 (39) muutos on näissä kahdessa lausunnoilla olevassa luonnoksessa erilainen. On tärkeää huolehtia, että edellä mainitussa luonnoksessa esitetyt muutokset eivät tahattomasti kumoudu tai korvaudu tässä muutosluonnoksessa olevilla muutoksilla.
- Lisäeläkesäätiöiden ja -kassojen laskuperustemääräyksiin ei ole ehdotettu muutoksia koskien indeksikorotusvastuuta. Tämä voisi olla kuitenkin tarpeen johtuen eläkeuudistuksen aiheuttamista muutoksista indeksikorotusvastuun käyttöön. Lisäksi yleisten laskuperusteiden kuolevuusperustemuutosten johdosta myös lisäeläketoimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen laskuperustemääräyksiä tulisi päivittää.

Osastopäällikkö,
ylijohtaja

Outi Antila

Ylimatemaatikko

Mikko Kuusela

